

ZALECENIA
WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
z dnia *17. października* 2017 r.
do powiatowych planów zarządzania kryzysowego

Działając na podstawie art. 14, ust. 2, pkt 2 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. Nr 89, poz. 590 z późn. zm.), określa się zalecenia do powiatowych planów zarządzania kryzysowego:

I. Ilekroć w zaleceniach jest mowa o **mieście i Powiatowych Planach Zarządzania Kryzysowego** należy przez to rozumieć miasto na prawach powiatu oraz Miejski Plan Zarządzania Kryzysowego miasta na prawach powiatu.

II. Zgodnie z przepisami art. 5, ust. 2 ustawy o zarządzaniu kryzysowym, powiatowe plany zarządzania kryzysowego posiadają następujące elementy składowe;

1. Plan główny zawierający:

a) **Charakterystykę zagrożeń** oraz ocenę ryzyka ich wystąpienia, map ryzyka i map zagrożeń, rozumiane jako katalog zagrożeń występujących na obszarze powiatu, należy traktować jako podstawę do analiz stanowiących punkt wyjściowy do opracowania określonych procedur działania.

Katalog zagrożeń powinien odnosić się do zagrożeń, których zasięg, siła występowania i potencjalnie wysoka skala zagrożenia i strat wymagały będą zaangażowania starosty/prezydenta. W katalogu należy uwzględnić również te zagrożenia dla powiatu, których źródło może znajdować się na obszarze sąsiedniego powiatu.

Prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenia powinno być szacowane zarówno w oparciu o doświadczenia lokalne jak i w oparciu o prognozy będące wynikiem niekorzystnych zmian (szczególnie klimatycznym) i wynikające z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Do określenia prawdopodobieństwa można stosować w zależności od możliwości metody opisowe jak i matematyczne (matryce).

Do opracowania katalogu zagrożeń można skorzystać z załączników do zaleceń nr 1 i 2 oraz z Raportu Bezpieczeństwa Narodowego – 2016.

Mapa ryzyka, rozumiana jako mapa z opisem przedstawiająca możliwe negatywne skutki oddziaływania zagrożenia na ludzi, środowisko, mienie i infrastrukturę. Powinna zawierać zobrazowanie wpływu potencjalnych zagrożeń na otoczenie. Należy uwzględniać zagrożenia powiązane i występujące łącznie.

Mapa powinna być powiązana z katalogiem zagrożeń, zawierać opis (może być tabela) oraz powinna być zawarta w niej prognoza skutków zdarzenia.

Mapa zagrożeń, rozumiana jako mapa przedstawiająca obszar objęty zasięgiem określonego zagrożenia w miarę możliwości z uwzględnieniem różnych scenariuszy zdarzeń.

UWAGA: Wykorzystać ocenę zagrożenia dla powiatu opracowaną przez PSP.

b) **Zadania i obowiązki uczestników zarządzania kryzysowego** w formie siatki bezpieczeństwa powiązanej z katalogiem zagrożeń. Do każdego zagrożenia powinien być wskazany jeden podmiot wiodący oraz podmioty współdziałające niezależnie od ich ilości.

Zestawienie sił i środków planowanych w zarządzaniu kryzysowym w tym również sektora prywatnego, którego można wkomponować do działań ratowniczych (ująć tylko nazwę przedsiębiorstwa dla przejrzystości planu) natomiast szczegółowy wykaz może być w formie elektronicznej poza planem.

Zadania określone planami działań krótkoterminowych (PDK), o których mowa w art. 92 ustawy prawo ochrony środowiska (plany opracowuje właściwy terytorialnie zarząd województwa). W tej części powiatowego planu zarządzania kryzysowego należy zawrzeć następujące informacje dotyczące:

➤ obszaru, nazwy kodu strefy, w których dokonuje się oceny jakości powietrza zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska obejmującej obszar powiatu/miasta,

- zasad opiniowania między innymi przez organ gminy programu ochrony powietrza, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych, regulowany przez art. 91 ustawy prawo ochrony środowiska,
- obowiązującego planu działań krótkoterminowych oraz podstawowe informacje o nim,
- działań wymienionych w planie, do których wykonania zobowiązana jest administracja samorządowa w powiecie i gminie w tym:
 - rekomendowania wymienionym w PDK podmiotom – adresatom komunikatów - poprzez zespoły zarządzania kryzysowego o konieczności podjęcia działań określonych w tym planie.
- odesłań do właściwych procedur określających sposób realizacji zadania.

UWAGA: Wykorzystać Uchwałę Nr XVII/248/15 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie określenia „Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych”

2. Zespół przedsięwzięć na wypadek sytuacji kryzysowej, w tym:

- a) Zadania w zakresie **monitorowania zagrożeń**, rozumiane jako określenie podmiotów odpowiedzialnych za **monitorowanie** poszczególnych kategorii zagrożeń, tryb pracy w systemie monitorowania, zakres przekazywanych informacji, ogień systemu, kontakty oraz zasady wymiany informacji.
- b) **Tryb uruchamiania sił i środków** planowanych do wykorzystania w sytuacjach kryzysowych, rozumiany jako baza danych zasobów materiałowo-sprzętowych i ich dysponentów. Ten element powinien być powiązany funkcjonalnie z zestawieniem sił i środków planowanych do wykorzystania w sytuacjach kryzysowych.
- c) **Procedury zarządzania i reagowania kryzysowego** określające sposób postępowania w sytuacjach kryzysowych, rozumiane jako procedury działania centrów zarządzania kryzysowego, komórek organizacyjnych starostw/urzędów miast właściwych w sprawach zarządzania kryzysowego oraz zespołów zarządzania kryzysowego.
W procedurach powinna zostać określona lista zadań realizowanych przez ogniwa dyżurne w sytuacjach zagrożenia, uwzględniony proces przygotowania rekomendacji do podejmowania decyzji przez organ powiatu/miasta oraz podane podstawy prawne podejmowanych działań w tym również przez podmioty uczestniczące w procesie zarządzania i reagowania.

Plan zarządzania kryzysowego powinien w tej części być spójny i powiązany z innymi planami funkcjonującymi na szczeblu powiatu/miasta.

- d) Współdziałanie między podmiotami zarządzania i reagowania kryzysowego z zasady organizuje podmiot, który w zidentyfikowanym zagrożeniu i siatce bezpieczeństwa został wskazany jako wiodący, np. Wojewódzka Inspekcja Weterynaryjna w zakresie zagrożenia Afrykańskim Pomorem Świń (ASF).

W tym zagadnieniu należy wskazać główne obszary współdziałania w poszczególnych fazach zarządzania kryzysowego, np. w fazie przygotowania może to być;

- opracowanie siatki bezpieczeństwa,
- uzgadnianie i aktualizacja powiatowego planu zarządzania kryzysowego.

W ramach współdziałania należy uwzględnić główną rolę jaką ma do spełnienia w tym zakresie Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego, stanowiący podstawowe narzędzie starosty/prezydenta miasta do realizacji współdziałania między podmiotami systemu.

3. Załączniki funkcjonalne planu głównego:

- a) Procedury realizacji zadań z zakresu zarządzania kryzysowego
Standardowe Procedury Operacyjne (SPO) opisują sposoby działania podmiotów realizujących zadania z zakresu zarządzania kryzysowego. SPO precyzują przebieg poszczególnych działań, definiując przedsięwzięcia, sposób wykonania, określając podmiot odpowiedzialny za realizację zadania, a także wskazując w ramach danego podmiotu konkretnego wykonawcę. W SPO powinny być wskazane również podstawy prawne podejmowanych działań przez poszczególne podmioty systemu.
SPO powinny być tworzone w ujęciu problemowym a nie instytucjonalnym. Np. SPO powinno określać sposób uruchamiania Zespołu Zarządzania Kryzysowego (ZZK), przepływ

informacji między podmiotami systemu, uruchomienie pomocy społecznej, itp. W SPO nie należy umieszczać procedur działania poszczególnych służb i innych podmiotów. Przy opracowywaniu SPO należy kierować się zasadą unikania nadmiernego ich mnożenia, które do działania w wielu zagrożeniach mogą być te same.

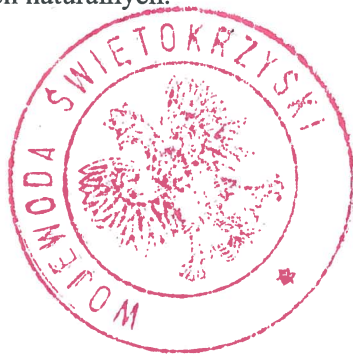
- b) **Organizacja łączności** powinna przedstawiać zasady zabezpieczania łączności między podmiotami systemu zarządzania i reagowania kryzysowego wraz z określeniem środków łączności, wykorzystywanych systemów ze wskazaniem dysponentów bądź administratora. W tym załączniku powinny być wskazane zapasowe systemy łączności (radiowa).
- c) **Organizacja systemu monitorowania zagrożeń, ostrzegania i alarmowania rozumianego** jako system na szczeblu powiatowym (element systemu wojewódzkiego) powiązany z systemami wczesnego ostrzegania (SWO) i systemu wykrywania i alarmowania (SWA). W części dotyczącej organizacji monitorowania dopuszcza się zastosowanie odnośnika do planu głównego w rozdziale **Zespół przedsięwzięć na wypadek sytuacji kryzysowych** i podrozdziału **Zadania w zakresie monitorowania zagrożeń**.
Stopnie alarmowe: Należy opracować w formie instrukcji procedurę wprowadzającą stopnie alarmowe we własnych strukturach organizacyjnych o których mowa w rozporządzeniu prezesa rady ministrów z dnia 25 lipca 2016 r. w sprawie zakresu przedsięwzięć wykonywanych w poszczególnych stopniach alarmowych i stopniach alarmowych CRP.
- d) **Zasady informowania ludności o zagrożeniach i sposobach postępowania na wypadek zagrożeń.** W tej części należy zawrzeć następujące informacje: odpowiedzialnego (funkcja) za informowanie ludności, wykaz sił i środków do realizacji tego zadania, kto opracowuje i przekazuje informacje i komunikaty. W tym zadaniu należy uwzględnić relacje z Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego w zakresie wykorzystania Regionalnego Systemu Ostrzegania i Centralnej Aplikacji Raportującej. Należy również określić sposób wykorzystania mediów lokalnych (art. 34 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe).
- e) **Organizacja ewakuacji.** W tym punkcie należy odnieść się do „**Planu ewakuacji (przyjęcia) ludności, zwierząt i mienia I i II stopnia na wypadek masowego zagrożenia**” dla powiatu (-) stanowiący załącznik do planu powiatowego.
- f) **Organizacja ratownictwa, opieki medycznej i pomocy społecznej oraz pomocy psychologicznej.**
Załącznik powinien zawierać ogólne zasady organizacji pomocy społecznej i psychologicznej wraz ze wskazaniem podmiotów uczestniczących w realizacji tych zadań, tryb podejmowanych decyzji. Ponadto przedstawiona powinna być organizacja opieki medycznej w sytuacjach kryzysowych z uwzględnieniem przypadków masowych. Ten element powinien być powiązany z wojewódzkim planem działania Państwowego Ratownictwa Medycznego i Wojewódzkim planem działania na wypadek wystąpienia sytuacji epidemiologicznej.
- g) **Organizacja ochrony przed zagrożeniami charakterystycznymi dla obszaru powiatu.** Ta część planu musi być powiązana z katalogiem zagrożeń i mapą ryzyka na podstawie, których należy określić zagrożenia charakterystyczne dla obszaru powiatu. Może to być położenie nad zbiornikami wodnymi, dużymi rzekami lub istnieniem zakładów o dużym lub zwiększonym ryzyku awarii. Należy opisać sposób ochrony przed określonym zagrożeniem (można ująć w formie odwołania do odnośnych procedur). Jeżeli z katalogu zagrożeń nie wynika istnienie tego rodzaju zagrożenia nie opracowuje się tego punktu planu.
- h) **Wykaz zawartych umów i porozumień** - związanych tylko z realizacją zadań zawartych w planie zarządzania kryzysowego.
- i) **Zasady oraz tryb oceniania i dokumentowania szkód** - Zasady oceniania i dokumentowania szkód i strat majątkowych opisują:
- procedura oceniania i dokumentowania strat.
 - procedura wyrównywania strat majątkowych wynikających z ograniczenia w czasie stanu nadzwyczajnego wolności, praw człowieka i obywatela.
 - procedura przyznawania odszkodowania za poniesione straty w związku z udziałem w zorganizowanej akcji społecznej.

W tej części planu należy uwzględnić sposób przygotowania do działania powiatowych i gminnych komisji powołanych do szacowania skutków klęsk żywiołowych.

- j) **Procedury uruchamiania rezerw strategicznych.** Powyższe procedury powinny odnosić się wyłącznie do zasad i trybu wnioskowania przez starostę/prezydenta miasta do wojewody o uruchomienie rezerw.
- k) **Wykaz infrastruktury krytycznej,** (dotyczy tych powiatów które posiadają wyciąg z wykazy IK). W zagadnieniu tym należy określić priorytety w zakresie odtwarzania IK oraz wskazać wykaz zadań dla starosty w zakresie ochrony IK i minimalizacji skutków dla ludności w przypadku zakłócenia jej funkcjonowania. W tej części należy zamieścić dane kontaktowe osoby odpowiedzialnej za utrzymywanie kontaktów z podmiotami właściwymi w zakresie ochrony infrastruktury krytycznej (zgodnie z art. 6 ust. 5a ustawy o zarządzaniu kryzysowym).
- III. Plan powinien charakteryzować się funkcjonalnością i kompatybilnością z planem Obrony Cywilnej i Planem Operacyjnym Funkcjonowania Powiatu...(-).
- IV. Plan zarządzania kryzysowego powinien być uzgodniony z kierownikami jednostek organizacyjnych będących jego uczestnikami. Potwierdzeniem uzgodnienia powinna być pieczęć oraz podpis kierownika właściwej jednostki na karcie uzgodnień. Ponadto przed przedstawieniem planu do zatwierdzenia Wojewodzie Świętokrzyskiemu, powinien on być zaopiniowany przez powiatowy/miejski zespół zarządzania kryzysowego.
- V. Plan zarządzania kryzysowego powinien być przedłożony Wojewodzie Świętokrzyskiemu w wersji oryginalnej w formie papierowej i elektronicznej na płycie CD za pośrednictwem Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, w którym dokonywana jest analiza planu pod kątem spełniania wymogów określonych w ustawie o zarządzaniu kryzysowym. W przypadku negatywnej oceny, plan zostaje zwrócony właściwemu adresatowi w celu dokonania postulowanych zmian.
Zatwierdzony przez wojewodę plan jest przekazywany staroście/ prezydentowi miasta.
- VI. Wersja elektroniczna Powiatowego Planu Zarządzania Kryzysowego jest przechowywana w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego.
- VII. Cykl planowania dla planów zarządzania kryzysowego nie powinien być dłuższy niż 2 lata. Plan powinien być modyfikowany min. W oparciu o wnioski i doświadczenia z rzeczywistej sytuacji kryzysowej oraz prowadzonych ćwiczeń.
- VIII. Zaktualizowany plan podlega zatwierdzeniu przez wojewodę. Zatwierdzenia nie wymagają zmiany nie mające istotnego znaczenia dla zawartej w nim treści merytorycznej.
- IX. Zaleca się aby Powiatowy Plan Zarządzania Kryzysowego był dokumentem jawnym.

Załączniki:

1. Charakterystyka zagrożeń oraz ocena ryzyka ich występowania.
2. Rodzaje zagrożeń naturalnych.

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Agata Wojtysek
Agata Wojtysek

CHARAKTERYSTYKA ZAGROŻEŃ ORAZ OCENA RYZYKA ICH WYSTĄPIENIA KATALOG ZAGROŻEŃ

Przykładowy katalog zagrożeń:

- 1) Powodzie
- 2) Pożary
- 3) Epidemia
- 4) Epizootie
- 5) Epifitozy
- 6) Katastrofy budowlane
- 7) Katastrofy drogowe/kolejowe
- 8) Osuwiska
- 9) Huraganowe wiatry/ trąby powietrzne
- 10) Silne mrozy i intensywne opady śniegu
- 11) Susza i upały
- 12) Skażenie chemiczne – ekologiczne
- 13) Skażenie radiacyjne
- 14) Protesty społeczne
- 15) Zagrożenia terrorystyczne
- 16) Zakłócenia w dostawach energii elektrycznej
- 17) Zakłócenia w dostawach paliw płynnych
- 18) Zakłócenia w dostawach gazu
- 19) Zakłócenia w dostawach wody
- 20) Zakłócenia w dostawie energii cieplnej

PRAWDOPODOBIENSTWO I KLASYFIKACJA SKUTKÓW ZAGROŻEŃ

Prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożeń oszacowano w oparciu o doświadczenia historyczne:

- 1) **bardzo rzadkie** - może wystąpić tylko wyjątkowych okolicznościach
- 2) **rzadkie** - istnieje mało realna szansa, powód, czy też inne okoliczności, aby zdarzenie mogło wystąpić
- 3) **możliwe** - może zdarzyć się w określonym czasie
- 4) **prawdopodobne** - zdarzenia miały miejsce w przeszłości i są udokumentowane, istnieją warunki pozwalające na jego wystąpienie
- 5) **bardzo prawdopodobne** - zagrożenie występuje regularnie i jest dobrze udokumentowane. Jest duże prawdopodobieństwo jego corocznego występowania.

Klasyfikacja skutków i ich charakterystyka – dla skutków trzeba zastosować poniższą skalę jakościową (opisową), z której należy dobierać parametry najbliższe rzeczywistości w kategoriach:

(A) nieistotne - nie ma ofiar śmiertelnych i rannych, praktycznie bez zniszczeń, brak wpływu lub bardzo niewielki na społeczność lokalną, brak lub niewielkie straty finansowe, niemierzalny efekt w środowisku naturalnym.

(B) małe - mała liczba rannych lecz bez ofiar śmiertelnych, występują niewielkie zniszczenia i utrudnienia, nie są wymagane dodatkowe siły i środki, niewielki wpływ na środowisko naturalne o krótkotrwałym efekcie.

(C) średnie - niezbędna pomoc medyczna, część osób poszkodowanych wymaga hospitalizacji, społeczność lokalna funkcjonuje z utrudnieniami, spore straty finansowe, krótkotrwałe skutki w środowisku naturalnym.

(D) duże - duża liczba osób poszkodowanych wymaga hospitalizacji, są ofiary śmiertelne, społeczność lokalna funkcjonuje z poważnymi ograniczeniami, duże straty finansowe, niezbędna pomoc z zewnątrz, duże zniszczenia w środowisku naturalnym.

(E) katastrofalne - duża liczba poważnie rannych i poszkodowanych, duża liczba ofiar śmiertelnych, wymagane dodatkowe łóżka szpitalne i personel medyczny, rozległe zniszczenia w infrastrukturze, brak możliwości funkcjonowania społeczności lokalnej bez dużej pomocy z zewnątrz, duże zniszczenia w środowisku naturalnym.

RODZAJE ZAGROŻEŃ NATURALNYCH

**Klasyfikacja stopni zagrożenia dla zjawisk meteorologicznych stosowana
w ostrzeżeniach meteorologicznych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej -
Państwowego Instytutu Badawczego**

ZJAWISKO	STOPIEŃ ZAGROŻENIA		
	1	2	3
SILNY WIATR	X	X	X
OBLODZENIE	X	-	-
PRZYMROZKI	X	-	-
ROZTOPY	X	X	X
UPAŁ	X	X	X
SILNY MRÓZ	X	X	X
INTENSYWNE OPADY DESZCZU	X	X	X
OPADY ŚNIEGU	X	-	-
OPADY MARZĄCE	X	X	X
ZAWIEJE/ZAMIECIE ŚNIEŻNE	X	X	X
SILNA MGŁA	X	X	-
SZADŹ	X	X	-
BURZE	X	-	-
BURZE Z GRADEM	X	-	-
SILNE BURZE	-	X	X
SILNE BURZE Z GRADEM	-	X	X